

Somogyi Szilveszter a frontra megy...

Szeged népének atyai jósa polgármestere, dr. Somogyi Szilveszter — úgy halljuk — a frontra megy. Nem csillogó uniformisban, amanybojtos bajonettel és egyéb tábori felszerelésekkel megy a harcok színhelyére, hanem polgári ruhában, aminőben itthon jár és fogadja reggeltől ugyszólván napáldozatig az embereket, akiknek a lelke esordultig meg van telve könyekkel.

A világháború történetében, ha majd a hivatott-tollu történetírók külön fejezetben fogják megörökíteni a városok szerepét a véres, végelethetetlen felfordulásnak — dr. Somogyi Szilveszternek bizonyára a legelőkelőbb helyet fogják juttatni. És pedig nem azért, mert ő a város első polgára, hanem azért az óriási erőfeszítéssel járó, rengeteg munkáért, amelyet nemes lélekkel, gondos körültekintéssel, példátlan jóindulattal immár három esztendő óta pihenés és megszaki-tás nélkül végez. Ezt csak az ő acélidegzete, kiváló agyberendezése, erős fizikuma és mindenek fölött a kis és nagy dolgokban egyaránt megőrzött nyugalma és hidegvérűsége képes oly fényes eredménnyel és általános közmegelegedésre teljesíteni, mint amiként azt ő végzi.

És ami a legdicséretreméltóbb, ennél a szinte meg nem állapítható kolosszális munkánál mindenütt ott ékeskedik a legszebb, a legértékesebb patriotizmus. Mint egy igaz gyöngyökkel kirakott korona fényeskedik minden intézkedése, tette, cselekvése és munkája fölött a szülőváros iránt való rajongó szeretete. S ha meg is kell alkudni neki sokszor a nehéz viszonyokkal, a presszióval és lehetetlenséggel, tiszta lelke csak akkor bír megnyugodni, ha a város népének javát akár egy szemernyre is előbbre birta mozdítani.

Az ilyen nagyszívű és tiszta becsületes lelkű ember nemcsak elismerést, hanem a legnemesebb közbecsülésnek hervadhatlan kocsoruját érdemli meg.

Most az orosz frontra készül Somogyi Szilveszter. Nem a maga akaratából, mert hiszen az ő munkaköréből egyhuszonnégy órára sem lehet polgármesteri-személyét kikapcsolni, hanem hívásra megy a frontra. Mint fehér galamb jött a fronton küzdő szegedi fiuktól a szép üzenet, a meleg, könyörgő kérés, hogy uram, uram, polgármester uram,

jöjj el köznél látogass meg bennünket hozd el a Te szép tiszta, meleg szívedet minden ékességével, vigaszával köznél, mert mi, akik harmadik esztendeje borzongunk a halál küszöbén és remegő szívvel, aggódó lélekkel nézzük az ellenség minden mozdulatát, ami drága hazánk támadására irányulhat szomjuhozunk a Te erősítő, a Te vigasztaló szavaidat. Szeretnénk szelid kék szemedbe nézni és leolvasni onnan a jó hirt, hogy talán mégsem úgy igaz az a riasztó hír, amely időnkint, mint egy fekete madár ideszáll a Kárpátok hófedte ormait köröszti és azt jajongja, hogy amíg mi itt fagyoskodunk, itt támaszkodunk fegyvereink csővére és merengve néz szemünk a távolba, a ringó kalásztól ékes magyar Alföldre, az otthonfelejtettek egyre tolasodnak és két kézzel gyürik szakadozó zseb-jükbe a gyűrött, elpiszkosodott bankókat. A mieink pedig ezenközben szükségét szenvednek és csak azért nem hajtják le esténként könyes szemmel fejüket álomra, mert Te vigyázol rájuk, Te gondozod őket s a kevésből te juttatsz nekik annyit, hogy éhen ne pusztuljanak el...

Jöjj el és mond el nekünk Te magad, hogy igaz-e ez? ... Így van-e ez? ... Igazat mond-e a fekete madár, amelynek vijjogására ökölboszorul a kezünk és átkozzuk nehéz sorsunkat. Jer, Te jósa, szelid. Te fájó könyeket letörő polgárnagy és üzd el igazmondásoddal közlünk a kísértetet... Mert ha úgy igaz, amint mi képzeljük, akkor még soká nem fog leszállni az emberek közé a béke angyala, még soká nem lesz egyetértés, még soká fog dühni a harc...

S ha eljössz, ha keblünkre zárunk majd Tégedet, akkor egy felejthetetlen szép dolognak fogsz előkelő tanúja lenni. Akkor fogjuk mi, 302-esek felszenteltetni a selyemzászlót, melyet Szeged küldött szent talizmánul nekünk, hogy annak a varázsából merítsünk erőt, lelkesedést és kitartást a haza védelmére és ha kell: a hősi halálhoz.

És dr. Somogyi Szilveszter utra fog kelni. Kimegy a frontra, a dicső 302-esekhez. Üzenetet fog nekik vinni. És hirt arról, hogy minden percünkben a mi véreinkre gondolunk, az ő életükért imádkozunk. És hogy mi is szenvedünk itthon, szenvedünk, nélkülözünk sokan, mert most érezzük, amit eddig nem érez-

tünk: a legszentebb fogalmat — mi a Haza. Elmegy dr. Somogyi Szilveszter, és vele megy dr. Glattfelder Gyula püspök, Várkonyi József apátplebános is, viszik magukkal Szeged szeretetét, Szeged büszkeségét gyémánt-cseppekkel bevonva, a derék, a vitéz szegedi fiuknak, a 302-eseknek.

—y.

A vakok jövő szellemi élete.

Egyik nagy emberbarát elmélkedve a világot uraló szertelen önzésről azt mondja, hogy nem a jótékonyaság urnájába guruló fényes aranyak, melyek vagyonszörnyűségekből és nem egyszer önös érdekből kerülnek elő, száritják fel a fájdalom könnyeit, hanem a nemes szeretet által legyűrt önzés fölé való emelkedés, a dolgoknak oly irányítása, mely a megnyugváshoz, a feledéshez vezet. Lehet-e megnyugodott az, ki előtt feltárnak egy szebb, egy kívánatosabb világot és annak kapuján eltiltják a belépéstől?

Ma így állanak a vakok. Az országban hét intézetük van, melyekben rendszeres szellemi kiképzésben részesülnek. Ezen intézetek közül a budapesti országos intézet a polgári iskolával egyenjogu, a többiek az elemi iskola színvonalán állanak. Említett iskolákat végzett vakok azon keveseknek kivételével, kik a zenei pályára lépnek, kénytelen-kelletlen csak az iparra szoríttatnak és az iparon is mint kefekötők, kosár- és nád-székfonók, a nők pedig mint harisnyakötők keresik meg kenyerüket.

Itt nem szólok a Gyámoltó Egyesület és a szegedi intézet kísérleteiről, nem emlitem a budapesti országos intézetben meghonosított kántor-képzést, csupán arról beszélek, azon keretek között mozog, mely szűk keretek között mozog a vakok ipari és szellemi kiképzésének ügye.

A vakok oktatása és nevelése a gyógyító pedagógia körébe tartozik. Nem keresem az okokat, melyeknél fogva a felsőbb faktorok ezt idealtalták, de szentül hiszem, hogy amidőn ezt cselekedték, nemes intenció vezette őket: megmutatni a sötétségben botorkáló vaknak egy bizonyos utat, melyen haladva egy emberi végcél szolgáló társadalmi elhelyezkedést betölthet, a sors leg-súlyosabb csapása által beteggá tett lelket

Versek.

Szerelem.

Jó volna végre megpihenni:
szelid szavakkal sirva várni:
— Uram! jöhet, jöhet akármí,
nem fáj már nekem többé semmi!

Olyan jó volna megpihenni
dus keblek sima bársonyán;
tavaszunk vérző alkonyán
beteg, becézett, bus gyermeknek lenni.

Jó volna végre végleg megpihenni
és eldobálni minden vén talányt!
Feledve multat, vért, jövőt
ölelni sirva egy szent, drága lányt!

Vonatok.

Az állomásra bus köd ül
és zugva szól egy gőzszírn:
ma vér kiált az ősz szívé.

Sikoltás sir egy fűtő körül;
vonatunk még ma messzi ér:
megyünk. Megyünk a messziér!

A távolért, mely ködbevész
és titkos, akárcsak holnapunk,
(csudáljuk néha: hol vagyunk?)

S a mult és minden elenyész:
eloszlik csendbe haragunk:
vonatunk megy: — mi maradunk!

SIPOS IVAN.

Déli séta,

Irta: Herczeg István.

Kint tombolt a napsütés, amikor Horváth elhagyta délben a hűvös, árnyékos hivatal-szobáját. Izzó, forró volt a levegő, mely tompitón zsongja körül az emberi lelket és az érzékekből vált ki éles, nyugtalanító hatásokat. Horváth kényelmes léptekkel indult a korzó felé, eleinte örült a jó melegnek; kalapját levette fejről és büszkén süttette magas homloktá a kábitó hőhullámokkal. Majdnem megelegedettnek érezte magát. Ösztöneinek mélyén szundikált valami biztos tapasztalat, hogy otthon a felesége kitűnő ebéddel várja; talán egy-két levél, pénz, vagy csomag is érkezett részére — barátaitól elismerő sorok, rokonaitól pedig elismerésre méltó cselekedetképen. Hisz ha az ember egészséges, égető gondok nem gyötrik agyát, akkor a kellemes képzetek összekapaszkodnak, ráfekszenek a

hangulatra, a fantáziára és ha csak percekre is, megcsillogtatják az optimizmus arany-szárnyain a boldogság tündöklő gyöngyeit.

Horváth befelé csak úgy mosolygott magában. Egyszerre az energiák tömege hajtotta fel gondolatait valami különös, nagy sérénységre. Olyan könnyű az érvényesülés, — vélte magában, — csak az akarat legyen elég erős. Az emberekkel mindent meg lehet csinálni: okkal-móddal a hiúságukat kell kielégíteni és valami jelentéktelen eset révén bele kell surranni a lelkükbe.

Egy ösmerőse ment el mellette és udvarias mosollyal köszöntötte. Horváth még magasabbra emelte fejét. Tisztelnak és becsülnek az emberek, — folytatta gondolatait, — szeretnek velem találkozni és udvariasan elmondani jó kívánságaikat. Szívesen keresik társaságomat és bizonyára a legjobb vélemény-nel vannak irántam. És ezt ki kell használnom. Nem lesz nagyon nehéz. Az első ezresek jönnek csak kérlelhetetlen lassúsággal, aztán a pénz hozza a pozíciót, az elismerést és a dicsőséget. Határozottnak kell lenni, erősnek; az emberek bábok és fufanggal kell rángatni őket, mint a bábjátékos teszi feleleomázott figuráival.

A déli napfény hevesen sugárzott és Horváth úgy érezte, hogy az ő homloka közepén tűz a legmelegebben. Végigsímitott verejtékező homlokán és feltette a kalapját, de mindjárt ismét levette. A napfény nem árthat ne-